

ԲԱՅԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՍՏՈՑ Խմբակ, տարեկան 60 դր. վեցամսեայ
30 դր. տարեկան 20 դր. — ԳԱՒԱՆՈՒՆԵՐՈՒ
Խմբակ, տարեկան 30 դր. վեցամսեայ 40 դր. —
ԱՐՏԱՍԱՀԱՄԱՆՈՒ Խմբակ, տարեկան 22 դր.
վեցամսեայ 11 դր.:
ԿԱՆԻՍԿ ՎԱՅԱՐՈՂԸ ՄԻԱՅՆ ԲԱՅԱՆՈՐԴԷ
ԶԵՆՔԷ 10 ՓԱՐԱ

ԾԱԶԻԿ

ԾՐԱԳԻՐ

“ՀԱՅԿ” արձնագիր Եւրոպայի Եւրոպայի
Կապաք, Գործարարական Կառն, Բիւ 7
ՍԱԳԱՆԱՆ ՏՊԱՐԱԿ
ԽՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ուղղութեամբ ամեն քրտակցութիւն
պէս է հակիրճ գրուած ըլլալ:
ԽՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ուղղութեամբ ամեն գրութիւն
ես չի տրուիր:

Bureaux de la rédaction du Journal Arménien DZAGHIK
Galata, Kourchounlou han, N. 7

ԲԱՅԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ
ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՑ 1ԻՆ, 10ԻՆ ԵՒ 20ԻՆ

ԺԵՏԱՐԻ—ԹԻՒ 223

“ԾԱԶԻԿ” ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՄԷՆ ԵՐԵՎԱՆ

15 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1901 ՇԱՐԱՐ

ԹԱՓԱՌՈՒՄՆԵՐ

Գ. — ՄԵՐԱՆ ԶՈՒՆԱՆԵՐԱՆ

Թիւրքիւններն որոնց համար
մարդ չգիտէր թէ ինչ ընէ. զգաւոր հա-
մար ինքնին թէ բարեբաղդ: Օրինակի
համար ես, բանաստեղծական խառնուածք
մը ունիմ, ինչ որ շատեր թիւրքիւն մը
կը նկատեն, ու խոշոր ալ տեսակէն իրաւ
է որ տակաւին առջ մը ոտանաւոր ան-
գամ չիմ գրած, որպէս զի ինքզինքս...
«Բանաստեղծներու աստիճանը հոգեւոր տան,
բայց վերջապէս կ'ունենան ժամեր» որոնց
միջոցին կատարեալ վերացումներու կը
մասնուի հոգիս, ու նոյն իսկ մարմինս իր
բոլոր մասերով, — բանաստեղծական վե-
րացումներու անուշտ: Երբ այդ վեցա-
կին կենդանութեան ըլլամ, ալ ոչ տեղին
կը նայիմ, ոչ ալ ժամանակին: անպատ-
ճառ պիտի արտասանեմ ոտանաւոր մը,
քիչ մը ամէն մարդէ խոսելու չափ բարձ-
րածայն:

Շիտակը ըսելու համար ես ինքզինքս
շատ բարեբաղդ կը համարիմ այս թիւր-
քիւն ունենալուս: Գիտեմ, ինչ մարդիկ
որոնք զգաւոր կը նկատեն, կ'ունենան
ճառաւ, բայց իմ ինչուս պէտք անոնց
կարծիքը:

Ես ըսեմ անմիջապէս թէ քիչ մը չա-
փազանց խառնուածքով եմ բանաստեղծ-
ներու մասին, եւ խառնուածքով ա՛յնչպիսի
որ նախնարած առաջին բանաստեղծս է
նոյն ինքն... Միհրան Յովհաննէսեանը,
զոր «Կուրորէն» կը պաշտօնէ: Զաւակ կայ,
ճաշակ ալ կայ... անանկ չէ, ալ ինչ
պէտք ունիք աւելին հարցնելու:

Բայց հակառակ այդ պատուովս, տա-
կաւին մինչեւ այս վերջին նոյն իսկ չէի
տեսած մեր «Ժողովրդական պրեսայ» ըն-
դամը թէ «Կուրորէն» կը պաշտօնէ ինքն,
ինչպէս կրնայի տեսած ըլլալ...:

Այս շարքի որը սակայն, մտածեցէք
անգամ մը, աշուրներս պատուը ունեցան
Յովհաննէսեանը տեսնելու, — մարդիկ
կան որոնք ձեռքով ալ կը տեսնեն կար-
ծեմ, — վերաբերուս պատուը ունեցան. Ն.
Ժողովրդական Պրեսայի թանկութեան ըստելու,
եւ ձեռք մը ստանալով արշաւին չորս-
հին, ալ ոտքս ալ պատուը ունեցան
միշտ Ն. Ժ. Պրեսայի թանկութեան ոտքին կոշոր
ճղմունք:

Այն օրէն ի վեր, աշուրներս, վերա-
կուս եւ ալ ոտքս, հանդիպող առաջին
մարդուն կը յայտարարեն թէ խնամութիւն
է Արքայութիւնը երկինքին մէջ վնասու-
ել...:

Ձեռքս, կ'ըսեմ, իրար, սորոսիկս կ'երի,
Կըսկիծներուս ձեռքը դարձեր եմ գերի:
Օ՛հ, ալ ըսեմ տարակոյս չէր մնար.
մարդն ալ ինծի պէս Յովհաննէսեանը կը
պաշտօնէ: Եւ սակայն նորէն փորձեցի, Պր-
եսային մէջ ուրիշ ոտանաւորը ձեռք առ-
նելով...:

Խառնակ, կաղ, կուր ու կուր է
Ելեր ազգիկ ալ կուրէ:
Մեծ անունը հազ ուտող,
Գիտեմ փորձեցի սրտի դող:
Կը յուսայի որ մարդը անհրկէր, եւ սա-
կայն, առանց նոյն իսկ վարկեանի մը
վարանքը ցոյց տալու շարունակեց.
Դարձեալ քսակ անհրկէր,
Ելեր ազգիկ ալ կուրէ:
Տուէք ուտեմ, երկընցալ,
Անանկ երկինքի երկընցալ:
Ալ չկրցայ զիմանալ, եւ հարցուցի նա-
խանձորի մը անհարաւորութեամբ.
— Բայց ինչ իրաւունքով կ'արտասա-
նէք...
— Այն իրաւունքով անուշտ, զոր ներք-
եք համարձակութեանս, զուր կու տաք
ձեռքի:
— Սակայն ես կը պաշտօնէ Յովհաննէս-
եանը եւ կուրոր...
— Ես ալ ձեռք չափի:
— Տարբերակ ըսն չիտակը:
— Ինչո՞ւ:
— Որովհետեւ զոնք խնամութեան համար
կը կարծէի թէ երկու հատ իրարու նման
չի գտնուիր ըստ:
— Կը տեսնէք որ կ'ըլլայ եղբւր:
— Այո:
Եւ այս համակերպող պատասխանին
վրայ սկսայ ճամբաս շարունակել: Բայց
հազիւ տաք լըալ մը առած, մարդը որ
ինծի կը հետեւէր, եւ որուն անունը չէի
հարցուցած, յանկարծ կեցող զիս, ժպտուն
զենքով մը ըսելով.
— Իրաւ շատ կը սիրէք Յովհաննէս-
եանը:
— Օ՛հ, շատ:
— Ուրեմն ամբողջովին կարգացած էք
իր գործերը:
— Այո, եւ չկայ հատ մը զոր գոց ըրած
չըլլամ:
— Պիտի ուզէի՞ք ինքն տեսնել:
— Կը հարցնէի:
— Ուրեմն բացէք ձեռք աչքերը:
— Աչքերս բանամ...
— Այո:
— Բայց ինչո՞ւ...
— Որովհետեւ երկուստեանս որուն հետ
տեսնուելու պատուը ունիք, Հայ Ազգիկ
Ժողովրդական Պրեսայն է, հակադէմ:
Վերջին հարցումը աւելորդ էր ինքն
նին, որովհետեւ տակաւին խոսքը չա-
ւարած հակացած էի արդէն, եւ ինք-
զինքն տեսած էի յարաւիր զիւր մը, զոր
չեմ կարծեր որ ուրիշ տոթի մը մէջ ալ
կարենամ տալ:
— Միհրան Յովհաննէսեանը զո՞ւր:
— Հոգեւոր եւ մարմնով:
— Ուրեմն ներքեք մը բովանդակ հիւ-
ցումս ու զիմանալու յայտնեմ ձեռք գործե-
րուն համար, «Քրտիկ»էն սկսեալ մինչեւ
«Իրական կեանք» նուագները:
— Յայտնեցէ՛ք, յայտնեցէ՛ք, զմայլեցէ՛ք
ու հիւսցէ՛ք... Իրաւ եւ չափազանց
զովեստ մը չափազանց պարսաւ մըն է,
բայց վնաս չունի, սքանչեղ է ու ապ-
շեցէ՛ք...:
Նորէն ճամբայ ինկանք:
Անհրկէս մեացեր էի, ու չէի գիտեր
ինչ ըսելուս, երբ նոյն ինքն Պրեսայ
խօսք ըսցաւ, հովանոցին կոթովը պիտի
քննելով:
— Այո, զմայլեցէ՛ք, որովհետեւ մինք
ալ մեր ատենին իրական ասպարէզին վրա-
յն... քաղցինք:
— Քաղցի՞ք...
— Անշուշտ, քառասորոյ եւ սալա-
մբակ...
— Վաղեցիք ուրեմն:
— Այո:
— Աղէկ միտքս ինկաւ. ինչո՞ւ չպա-
տասխանեցիք ձեռք բանաստեղծութիւնները
քննադատողներուն:
— Ինչ ըսելի, չիտակ խօսքին ո՞վ ըսն

կրնայ ըսել Միհրան, «Պրեսայն երգեն
ալ փառք է արդէն», ինչ պէտք կայ
զնաշատման:
— Ինչո՞ւ ձեռք «Ժողովրդական Պրեսայ»
կողմէն:
— Որովհետեւ ոտանաւորներս մեծա-
գոյն մասամբ ուսմական լեզուով զըր-
ուած են, չէք յիշեր: Ձեռք արտասանեմ
քանի մը տուններ...
— «Ծիւր, ցածի» արտագոյ սրտ,
Կեանքն իտեմ ի ինքն ցաւը կազմի.
Պարտի քամիկ ըզգիւնեցն դիմի:
Որ ի խնայ սեղան բազմի:
— Ըսելիք չկայ չիտակը, զուտ ուսմ-
ական բանաստեղծութիւն: Տուն մըն
ալ կեցէ՛ք եւ արտասանեմ, ալ աւելի
ժողովրդական:
Եւ ի խնայեմ, խորհրդով մեզ,
Որպէս պատու կը գալարիս.
Ուղիքներս, փողոցներս,
Սողաւ միջին, ի խնայեմ:
— Այո, այդ տունն ալ, եւ դեռ որչա՞փ
ուրիշներ:
— Ամէնքն ալ կը յիշեմ: Կան որոնց
մէջ քանակի գիտեմ ըրած էք: Ինչ է
ան «Մանուկ» աղջիկն...
— ... յիշողմ գործէն:
— Այո, Այդ ոտանաւորին մէջ է որ ը-
սած էք:
Վարդեր բացուին,
Ապա բռնուին:
Թերեքն ու զգին հոգեւոր:
— Ո՞վ իմէ՞ք առաջ կրցած էք զիմանալ
թէ վարդերը կը բացուին, եւ թուովն եւ
իրենց թերթիկներն ալ կ'իյնան ու զգին
հոգեւորներ:
— Ո՞վ դը:
— «Մեղքով» որուն խմբագրա-
պետն էի ատեն մը, թէ երբեք կարենա-
յի շարունակել, ինչէր չափի կրնայի հը-
րատարակել:
— Իրաւ, ատեն մըն ալ հանդէս մը
հրատարակեցիք:
— Եւ ձեռքէս եկածը ըրի անոր փոթ-
թիւնը համար:
— Ինչպէս նաեւ փոստիւնը, անանկ
չէ:
— Ե՛հ, ձեռքէս եկածին չափ:
Յովհաննէսեան մտածկոտ երեւոյթ մը
առաւ Յայտնի էր որ խմբագրապետու-
թեան օրերը կը վերջուէր:
— Վէպ մըն ալ սկսած հոն, ըսի յան-
կարծ:
— «Անհարաւին հարսնեւորներ», կ'սկ-
նարկէք:
— Այո, ինչո՞ւ չարունակեցիք:
— Որովհետեւ սկսած ատենս չէի գի-
տեր որ Վէպ այն ատիճան վնասակար
բան մըն է:
— Վէպը վնասակա՞ր...
— Այո, եւ նոյն իսկ ապականարար:
...
— Վէպը վնասակար է եւ ապականարար,
համարեցէ՛ք ըսածիս: Վէպը հանձարին
թուովմթութիւնն է: Այս է արդէն
խօսքերնին կշռուած...
— Կշռուած...
— Այո, եւ գաղափարին լարուած...
— Լարուած...
— Այո, այն է խօսքերնին կշռուած եւ
գաղափարնին լարուած մարդը կարծիքը:
Գրականութիւնը իր այս աստիճան
մասնաւորապէս կողմնորոշ անձանց է ին-
ծի, ինչ միջոց պահեմ:
Իմ գործս չէր մինչեւ այդչափ բար-
ձրը աւանդել:
Իսկոյն փոխելի խօսակցութիւնը, եւ
հարցուցի:
— Ատեն մը կարծեմ հայերէնի դաս ալ
տուած էք Գում Գարուի Դպրոցատէր
Տիկնանց վարժարանին մէջ:
— Այո, բարձրագոյն կարգի օրիորդնե-
րուն Ախ, այդ օրիորդները, աշխարհի
հրաշալիքներն էին ամէնքն ալ գեղանի,
զմայլիկ, սիրարկի...
— Ինչ կ'ըսէք:
— Եւ որչափ ալ խելացի, Ախ, ըսեմ
չպիտի մտնամ զիրենք, ինչ յաջող աշա-
կերտութիւն էին:
— Անուշա...
Չկրցայ խօսքս աւարտել:

Ձի մը, որ սրբաբաց կուգար վերէն,
ստիպեց զիս որ ըսելու շարժում մը ը-
նեմ: Կուրորէն, — ինչպէս արդէն կը պաշ-
տեմ ինքն, — ոտքին վրայ կ'ոխեցի ու
տակաւին ինքզինքն չեկած, լսեցի որ կը
պոռար:
— Ոտքիս կոշոր, ա՛ն ոտքիս կոշոր...
Կարծեցի որ միշտ Գում Գարուի օրիորդ-
ներուն վրայ կը խօսէր, եւ հարցուցի
միտմտութեան, անոնց ըսածը լաւ մը հաս-
կացած ըլլալու:
— Կոշոր ալ կ'այն օրիորդներուն մէջ:
— Ձի մըն, անմիջապէս, կը իրենք, կ'ա-
օրիորդները, ոտքիս կոշոր, ոտքիս նաւ-
րը, մ. ֆ., այս ինչ ցաւ է...
Ինչո՞ւ ոտքի կոշոր ունի եղբւր, եւ վը-
րան եւ կ'ոխեցի խառնուածքի մէջ:
Պէտք էր զարմանել եղածը:
Ներսիսեան քանի մը բառ կ'միջոցի
խելոյն, եւ անմիջապէս խօսքը օրիորդնե-
րուն վրայ կարծեցի, ըսելով.
— Հիմա մեծցած են անուշտ ամէնքն
ալ:
— Եւ բազմացած: Առաջ մէկ հատ մը
միայն կար ալ ըմբռնալու վրայ. հիմա
չորս հատ մը կայ վարեն վեր...
— Ինչ...
— Ինչ պիտի ըլլայ... ոտքիս կոշորները,
— Բայց ես Գում Գարուի օրիորդներուն
կրայ կը խօսէի...
— Ստանալու տանի ամէնքն ալ, ուս-
տանս... Ես իմ կոշոր ունիմ հիմա,
կը կոտորայ կոր անպիտանը: Շուտիկ տա-
նի Գում Գարուի օրիորդները...
Եւ առանց իսկ միտքս բարով ըսելու
հետագա դիտքս, յանկարգի մը պէս մըր-
մայտով.
— Ախ կոշոր, կոշոր...:

Բառերը կ'որոգին մէջ մարդան. հա-
զալէն ձայնը կը խեղդուէր եւ կուրծքին
վրայ շաղկիկ կ'ունենար ամէն անգամ շունչ
առնելուն:
Մայրը կը ջանար հանգարտեցնել
զինքը.
— Ձի, չէ, զաւակս, պիտի չտեսնես
զինքը... ուղարկէ պիտի ընեմ, պիտի վը-
որենեմ զինքը... ոտքը քուկ է...
զաւակս, ամէն բան քուկ է... կը
հասկնաս...
Լիւք մօրը գէտէն ի վեր կը հաղար:
— Հիմա, անմիջապէս, կը իրենք, կ'ա-
տաղորէն պնդելով, անկողնին մէջ եկած,
մայրը գէտի գուռը հրկով:
— Այո, զաւակս, հիմա, անմիջա-
պէս...
Տանիէլ զրան առիւն կեցեր էր ան-
թացուպետն կ'ընեմ: Իր խոշոր գլխը
վը մուրացիկի մը գէտէն ունէր: Մազերը
պնդան խարտեալ էին որ ճերմակի պէս
կ'երեւային Աչքերը զաւակին մը աչքե-
րուն պէս անուշ էին ու կապոյտ, զեղին
երկար արտեւանուցներուն տակ:
Առանց խօսելու ներս մտաւ: Հիւանս
զուրկներ անդամաւորած էր լեզուն,
բայց երբ տեսաւ հիւանդին աչքերը իր
վրան յատեմ անգուլի նայողներով մը,
կեցաւ անհետկին մէջով, իր ցուպերուն
վրայ, քայլ մը առաջ երթալու անկարող
վիճակի մէջ: Իր ալ սրունքը, կարծած
ու խմբած, տեսնուելու աստիճան կը դող-
գար:
Լիւք ըսաւ մօրը.
— Ինչ ընելու եկաւ այս կաղը վորն-
տէ... Կուրծքի մը վնաս, հակացած,
անմիջապէս...
Տանիէլ հակացաւ եւ նայեցաւ իր խորթ
մօրը որ ոտքի ելեր էր արդէն: Իր նայ-
ուածը այնքան տխուր էր որ անիկա
սիրտ չունեցաւ յանդիմանելու եւ վնասու-
լու զինքը, այն ատեն անդամաւորած յու-
սանաւ շարժում մը ըրաւ ձեռքով եւ ան-
յաղ ակնարկ մը նետեց անհետկին անիկա-
նը դուռը հազի մտտեկին Այդ ակնարկը
իր անթիւ ըլլալը կը հակացնէր:
— Ձի, չէ... բան մը մի՛ տար,
սկսաւ պոռալ Լիւք անիկան մէջ ցաւա-
կերտելով, եւ իր ոխերով քանահաճոյքը հը-
րամայելով մօրը:
Տանիէլ իր խոշոր գլուխը կուրծքին
վրայ լեցուցած էր, կը դողդար, աչքե-
րը արցունքով լեցուած էին, երբ մօրուն
ձեռքը անոր ուսին դրաւ, զէպի գուռս
հրկով, սկսաւ լալ բայց չզիմարգից, եւ
թող տուաւ որ գուռը գոցնի իր ետեւէն
Այն ատեն, անհրկէս գլուխը կեցաւ,
հեծկտալով, շարունակական եւ խել-
զուկ հառաչներով...:
Լիւք մօրը կ'ըսէր, բարկացած.
— Կը լսեմ կոր... զիմամբ կ'ընէ
որ ցաւերս զգամ նորէն...
Տանիէլ հեծեմանը կը շարունա-
կուէր, երբեմն միջամտուելով տարօրինակ
ձայնով մը որ կը նմանէր մահաւոր ձայն-
գանի մը խնայելուն:
— Բայց չէս իմանար կոր... չուտ-
գնա՛ վար նե՛տէ անդուլին...
Կինը ոտուով մը ոտքի եկաւ, զէպի
գուռը վազեց եւ վերցուց համբիս գլխուն
զարկելու եւ ձեռնելու վարժուած ձեռ-
քեր:
Լիւք, արժուկներուն վրայ կ'անդամ-
կը կ'ընէր...
— Նորէն զարկ... նորէն զարկ...
Հարուածներուն տակ, Տանիէլ լռեց,
փոքր ինչ, արցունքով աչքերը սրե-
լով:

ԳՐԱԿԱՆ ԷՋԵՐ

ԿԱՊՐԻԷԼ ՏՄԱՆՈՒՆՑԻՈ

Խալիպի երիտասարդ գրագետներին
ամենեւ հաճախեալն ու ստանդարտը:
Զմայլեկ բանաստեղծ մը իր սկզբնաւ-
որութեան օրերուն մէջ, յետոյ աշխարհ-
հռչակ վիպասան մը, եւ այս պատուս
քառերգիքը:
Համբաւը որ առեմ մը կ'ստանայ
տ'Անուցիոյ ամենքն, ամենեւ անգամ
ներքէ մեկն է գրական աշխարհին մէջ:
Փառքի յանկարծակիս պարսկում մըն էր
որ իտալացի երիտասարդ գրագետը ողո-
ղեց ամբողջ տարիներ, իր վիպերուն յու-
զորակամ հրատարակութեանց առիւն:
Այսօր, իր ամենքն քիչ մը մոռցած
կ'երեւայ, եւ առջի ջափ ոգեւորութեամբ
զէ՛ որ կ'ողջունուին իր գործերը: Որովհե-
տեւ քննադատը մտաւորականութիւնը այս
պատուս ամեն ատենէն աւելի կ'առ-
կար մը տարաբանութիւն: «Յանգաման»
ընդամենը ամենեւ քաղաքագետ, Սեքի-
վիւր, Սեքիվիւրի հետ թաղապետներով, բու-
լղոյնի պիտի կ'որոգնեն ընդամենութեամբ:
Տ'Անուցիոյ այս օրիւն իտալիոյ մէջ
ներկայացուց պատմական տուած մը, որ
սակայն մեծ յաջողութիւն չգտաւ: Խալիպի
մէջ, քառերգիքը գործերը ընդամենութեամբ
կը տալայն սկիզբէն... քիչ Եսոր ա-
նէի լաւ փառաբանութեամբ անար:

ՀԱՅԻ ՍԵՆՈՒԿԸ

Անթուրիպետն աշուր լեզուն պէս,
Լիւք աչքերը ըսցաւ եւ նայեմանը դար-
ձուց զրան որուն սեմին վրայ հոգեւոր-
ւակ երեւցած էր իր գէտէն հիւանդու-
թեան ներքեցած, անհրկէս արուած գէտ-
քը, կատարի եւ խոստով կ'որոգարանը մը
առած էր յանկարծ: Զգա՞ցորէն, մօրը
ձեռքերը ընեց, խաղաղ ու հետեւեալ
ձայնով մը պոռաւով.
— Վտնայ, վտնայ՝ որ իկա, չեմ ուզեր
տեսնել զինքը, կը լսեմ... չեմ ուզեր
տեսնել զէմը, երբեք, երբեք, կը լսեմ...
Անթուրիպետն աշուր լեզուն պէս,
Լիւք աչքերը ըսցաւ եւ նայեմանը դար-
ձուց զրան որուն սեմին վրայ հոգեւոր-
ւակ երեւցած էր իր գէտէն հիւանդու-
թեան ներքեցած, անհրկէս արուած գէտ-
քը, կատարի եւ խոստով կ'որոգարանը մը
առած էր յանկարծ: Զգա՞ցորէն, մօրը
ձեռքերը ընեց, խաղաղ ու հետեւեալ
ձայնով մը պոռաւով.
— Վտնայ, վտնայ՝ որ իկա, չեմ ուզեր
տեսնել զինքը, կը լսեմ... չեմ ուզեր
տեսնել զէմը, երբեք, երբեք, կը լսեմ...

Երեւակայեցէ՛ք, կ'ստանալէն անցած
մէկ պահուս, յանկարծ բանաստեղծական
վերացման խաղաղութիւնը զգացի, ճիշդ ինչ-
պէս որ մարդ ջերմին թաղուելը կը զգայ,
եւ սկսայ բարձրաձայն արտասանել սիրա-
կան բանաստեղծի մէկ ոտանաւոր, զոր
հարկաւ կարեւորեցէ՛ք...
Գարագառ, գաւառ, բըլուռ: Միջոցի-
կեց ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն
Առաջին քառերգի չէի լսեցուցած տա-
կաւին, երբ միջնադարէ մարդ մը որ
քայլերը քայլերուս յարմարեցած կը յա-
ռաշխարհ ըլլալ ի վեր, սկսաւ ինքն ալ
բան մը արտասանել նոյնչափ բարձրա-
ձայն...
Վարժապետն ասանկ պէտք է յոգեւոր,
Այսինքն մեծ-աղանքը հազար յաւիտեան.
«Յորեկան», «Երեւակայեցէ՛ք... տարա-
կոյս չկար, ասանկ անտարբեր յայտնի իմ
Պրեսայն միայն զիս յարմարեցնել: Յայտ-
նի էր որ մարդն ալ Յովհաննէսեանի կ'ա-
տասանէր, եւ ճիշտ այն ոտանաւորը զոր
եւ ձեռք առած էի արդէն:
Սկսայ շարունակել, աւելի ապահով-
ուելու համար...
Վարժապետ, ինչ լաւ ալ կը մտածեմ եղբ,
Եստեմ տարուամ տատամ՝ ալ պարտաւ
տեղ եր:
Մարդը կրկին ժամանակ չգտեց որ
քառերգի վերջացնեմ, ու շարունակեց.

Բարից, 27 Դեկտ.	Լևոնով, 27 Դեկտ.	Վ. Դեմյան, 27 Դեկտ.
39/0 Գրանդանի.	100 27 Աղլար. Բանու.	94 18 Բուս. երկթ.
31/2 0/0 »	101 55 Օսմ. Բուսիք B	49 75 Օսմ. Բեթիք
0 0 0 Բանու. D	24 82 » C	26 75 Փոքն. Լևոնյան զրալ
Բուս. երկ.	105 — » D	24 37 —
Օսմ. Բեթիք	309 — Օսմ. Պանդա	11 12 —
Օսմ. Աղլար. Պանդա	527 Լեթիքի Խեթիքի	107 —
Օսմ. Աղլար.	532 Տոմիկով	104 —
Օսմ. Աղլար.	455 Կարապետ երկաթ ուղի	13 50 Բուս. երկթ. Օսմ. Աղլար D
Բեթիքի Խեթիք	996 Կարապետ »	82 —
Կարապետ Լեթիք	51/0 Խաչատրյան	39 —
51/0 Խաչատրյան	76 82 Լեթիքի Խեթիք	30 —
Աղլարի Խեթիքի արտաքին	420 — Մեթիք	42 —
Խեթիքի Խեթիքի Խեթիք	235 — Բուս. երկաթ 1890	81 50 Բուս. երկթ. ուղի
Մեթիքի Խեթիքի Խեթիք	355 — Պուլկար 1888 6/0	216 25 Բուս. երկթ. (100 Դ)
Գրանդանի երկթ.	90 50 Թրանսպ. Բանու.	20 22 Փոքն. Լևոնյան զրալ
Թրանսպ. Բանու.	25 15 Փոլսեպ. Բարից զրալ	—
Բուս. երկթ. 1890	—	—
2 Դ Լեթիքի զրալ	—	—

